

El Mirador - ztracené májské město v Guatemale na letecké fotografii

Autor: Mars Ultor

Archeologické objevy posledních dvaceti let narušují zavedenou představu, že vše podstatné již bylo dávno nalezeno a vykopáno v devatenáctém století, nic zásadního už se nikdy neobjeví, a základní postuláty už zbývá jen dopilovat kvantitativními či statistickými metodami. S rozvojem metod dálkového průzkumu a postupem infrastruktury do pouští a pralesů v zemích třetího světa se ukazuje, že převratným objevům v archeologii ještě zdaleka není konec.

Ztracená májská města v džungli. Když jsem před lety trochu zabýval archeologií, byl největším hitem dálkový průzkum pomocí technologie LIDAR umožňující skenovat reliéf zemského povrchu přes vegetaci, vytvářet digitální modely zalesněného terénu a dokonce i skenovat mořské dno. Tímto způsobem byly jen ve střední Evropě zachyceny řádově stovky pravěkých a raně středověkých objektů. Říkal jsem si už tehdy, jaké výsledky by asi přineslo nasazení této technologie ve středoamerické a jihoamerické džungli.

Později jsem našel na internetu, že letecké průzkumy středoamerických a jihoamerických deštných pralesů probíhají už od sedmdesátých let a výsledky jsou fascinující: stovky kilometrů májských komunikací, velmi husté městské osídlení, desítky měst ztracených dnes v džungli. Jedno z největších z nich *El Mirador* se nachází 120 km od nejbližší indiánské vesnice v pralese a džungle zde zakrývá i jednu z největších pyramid světa *La Danta*. Z hlediska kubatury není sice objemnější než pyramida v *Cholule* s půdorysem základny přes 450 metrů a výškou 62 metrů, ale zdá se, že *La Danta* je vyšší než egyptské pyramidy. (Odhady její původní výšky v literatuře se ovšem liší.)

*Vlevo májská pyramida La Danta (172 m),
vpravo Chufuova (138 m) při zachycení nejvyšší
uváděné výšky májské pyramidy.*

Předběžné datace májských měst v Guatemale ukazují na 6 stol. př. Kr. – 1. století po Kr. Výsledky v každém případě dokazují, že deštné pralesy Střední Ameriky nejsou tak panenské, jak jsme si původně mysleli, ale jde o sekundární prales, který v době Májů nemohl ve Střední Americe existovat.

Amazonské geoglyfy. Okolo roku 2018 se v akademických sférách uchytila rovněž představa o Amazonii coby „zpuštěném sadu“ plném zplanělých jedlých domestikantů, kde ještě před rokem 1500 existovala rozvinutá zemědělská civilizace, a kde teprve odlesňování poslední doby odhalilo krajinu posetou geoglyfy a zemními tvary. Stovky geoglyfů odhalila probíhající deforestace, letecká fotografie a Google Earth (více např. [zde](#)).

Geoglyfy se vyskytují v amazonském deštném pralesu státu Acre v západní Brazílii při hranicích s Peru a v sousední Bolívii na ploše biomu *Ilanos de Moxos* (střídavě vlhká savana). Čtverce, obdélníky, kruhy, elipsy neznámého účelu, neznámé datace.

Dnešní amazonští indiáni tedy nejsou prvobytně-pospolnými pralidmi, rosseauovskými primitivy obývajícími panenský prales (ve smyslu jakési prapůvodní prvotnosti z latinského *primis* = první), ale naopak potomky dávné civilizace, jejíž poslední nositelé vymírali na evropské choroby ve dvoutýdenním odstupu s tím, jak se *Francisco de Orellana* plavil proti proudu Amazonky.

Když vidím tyto ztracené civilizace v tropických deštných pralesech, říkám si, zda budou jednou i evropská města objevena budoucími conquistadory uprostřed džungle? Už teď se bývalé průmyslové zóny východního Berlína pomalu mění ve squaty obývané změtí tmavých divochů s piercingy v nosech a ústech připomínající indiány v době svého největšího úpadku. **Budou jednou i německá velkoměsta porostlá pralesem obývána úplně jinou lidskou rasou, než byli původní stavitelé, ale uchovávající ještě mytologickou vzpomínku na bílé polobohy, kteří kdysi vládli světu?**

Některé amazonské geoglyfy pokrývají plochu stovek metrů čtverečních, jiné i několik hektarů.

Sixtinská kapse pravěku. V Kolumbii byla r. 2014 objevena fascinující archeologická lokalita s nejdelší doloženou kontinuitou osídlení – 20 tisíc let!

Jedná se o lokalitu *Serranía de Chiribiquete* v Guayanské vysočině. Tamější krajinu tvoří přízračné stolové hory se skalními malbami a kulturou, jež zmizela s příchodem Evropanů okolo r. 1600. *Serranía de Chiribiquete* výrazně přesahuje i světoznámé Jericho s jeho osmi tisíci lety sídelní kontinuity, jsou zde dokonce zobrazena zvířata, která vyhynula během vrcholu poslední ledové doby.

Turgajská svastika. Geoglyfy nalezené r. 2007 ve stepích Kazachstánu mají sice daleko do fenomenálních útvarů na planině Nazca, ale přesto jsou velmi zajímavé. Nechtě si čtenář otevře ve vedlejším okně svého prohlížeče *mapy.cz*, zadá do vyhledávacího řádku heslo Тургайская свастика, přepne v liště mapu na letecké snímkování a přesvědčí se sám.

Údolí svastiky v čínském Sečuánu. Portál Asiaskop nedávno publikoval zajímavou reportáž o zapadlém údolí v čínském Sečuánu obývaném Tibeťany, kde si obyvatelé zdobí své domy rudými svastikami. „Údolí hákových křížů“ leží severozápadně od Chengdu a sám jsem k němu nebyl schopen dohledat žádné bližší informace, ve *Střípcích* Jana Karlacha, *Cestách Čínou* Pavla Dvořáka ani na cestopisném vlogu Lukáše Codra (alias Čočíka), které tu a tam sleduji, jsem o tomto fenoménu nic bližšího nenašel. Rudá svastika mi v této souvislosti připomíná znak čínské náboženské sekty *Guiyidao*, jejíž členové snad ještě dnes působí v Singapuru a na Tchajwanu.

Údolí svastiky v Sečuánu; převzato: Pavel Křivka, Asiaskop.cz.

Göbekli Tepe je fascinující lokalita v Anatólii, dnes už hojně profláknutá mezi romantiky a záhadology všeho druhu. Tvoří ji desítky kamenných kruhů s mnohatunovými stélami a kamennými glyfy s podivnými tvory. Na *Göbekli Tepe* fascinuje několik věcí – v první řadě datace. Tato megalitická kultura je nejstarší doloženou megalitickou kulturou na světě! Nejstarší nekalibrovaná radiokarbonová datace uhlíku, kterou publikoval německý archeolog Klaus Schmidt v roce 2005, datuje *Göbekli Tepe* do doby přinejmenším 400 let před skončením posledního glaciálu, jenž skončil výrazným oteplením v letech 11.700 BP / 9.700 BC. Civilizace, která megalitické stavby v Anatólii zbudovala, se zformovala zcela jistě v době ledové, a dokonce nemá žádné stratigrafické předchůdce. Egyptským pyramidám předcházelo dva tisíce let kultury, májská civilizace v Mexiku sedí na mnohem mocnějším souvrství, ale *Göbekli Tepe* přišlo z ničeho nic, jako by zde skutečně sestoupili na zem z nebes Platónovi mudrci zlatého věku. A co víc, nenašly se zde žádné nástroje, nádoby ani stopy zemědělství a na celé lokalitě byla doložena inverzní stratigrafie, tj. nejmladší datované vrstvy jsou úplně vespod. Kamenné kruhy *Göbekli Tepe* tedy byly zasypány již před dvanácti tisíci lety!

„Atlantáné“ v Nigérii. V dnešní Nigérii existovalo království Benin, které si podrobili Britové v 19. století. Dodnes zde existují pozůstatky stotisícového města obehnaného tisíci (!) kilometry rozpadajících se hliněných zdí a valů.

*Oba, vládce Beninu na
bronzové plaketě; CM
Dixon / Print Collector /
Getty Images*

Bájný zakladatel Beninu sám vypadá téměř jako Kekrops, bájný zakladatel Athén, či spíše jako antičtí Giganti, temné chthonické síly Země, jejichž porážku nebeskými olympány zaznamenává impozantní vlys Pergamského chrámu uložený v Berlíně, podle všeho se zdá, že beninský král má místo nohou hady. Jaká intuice vedla Merežkovského, který kdysi v *Tajemství Západu* vyslovil předtuchu, že bájně království Poseidona mělo výhonky i v západní Africe? Megalitické stavby se ostatně v Africe vyskytují, připomeňme například kamenné kruhy v Gambii.

Dokonce i ve vnitrozemí Jihoafrické republiky byly roku 2003 díky dálkovému průzkumu nalezeny kamenné struktury připomínající severoamerická *medicine wheels*, tzv. *Mpumalanga stone circles*. Jako by výskyt megalitů a bájných králů-zakladatelů civilizací, vládnoucích hadí silou, měl skutečně těžiště kdesi ve středu Atlantiku, snad spíše symbolicky chápáno než doslovně.

„Atlantáné“ v Rusku. O *labyrintech*, zvláštních symbolech s doloženou kontinuitou od starověku, jejichž nejznámější exemplář leží dodnes na podlaze „hermetické“ katedrály v Chartres, byly napsány již stohy literatury (nejstarší práce je německé provenience, napsal ji r. 1893 Ernst Krause). Méně se však ví, že tento symbol byl objeven také na jednom ze Soloveckých ostrovů (Большой Заяцкий) a příbuzné kamenné útvary existují i na poloostrově Kola. Laponci prý připisují jejich původ „obrům“. Jak také jinak?